

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Librorum De Re Diplomatica Supplementum

Mabillon, Johannes

Luteciae-Parisiorum, 1704

Caput VI.

urn:nbn:de:gbv:45:1-3159

si quis huc trahat, quod Chramlino concessa sit facultas secedendi ad Dionysianum monasterium, & statuendi de rebus suis; proferendum esset ejus donationis instrumentum. Ast eum Dionysianis res suas contulisse, nulla, quod sciam, domestica instrumenta probant: & si probarent, quid attinebat synodicum de ejus destitutione diploma confingere ad res ejus monasterio asserendas? Apage tam malignas, futilesque suspiciones.

IV. Reliqua septem regionum primæ stirpis diplomatum specimina nullas, nisi admodum leves, continent difficultates, quibus solvendis immorari necesse sit. Ex his duo sunt diplomata Theoderici regis Chlodovei junioris filii, in quibus si qua occurrit difficultas (& ubi vitiligando non invenias?) ea tantum afferri potest, quod in priori ejus subscriptio non tam longo litterarum ductu, quam in secundo facta sit. Verum adeo id ejus diplomatis auctoritati nihil officit, ut contra eam maxime stabiliat, cum utrobique eadem sit litterarum forma. nam si quis falsarius hanc subscriptionem cum diplomate confinxisset, eandemque utrobique litterarum non modo formam, sed etiam mensuram observare studuisset.

Hic audire mihi videor hominem quemdam nobis obstrepentem, ac dicentem, si vera essent hæc posteriorum Merovingicæ stirpis regum diplomata, aliorumque ejusdem temporis instrumenta, ea non omissurum fuisse, si quidem in cœnobii sui archivo recondita tunc fuissent, Anonymum illum Dionysianum, cujus hic fuit scopus, ut quam plurima eorum munificentia erga Dionysianam basilicam exempla congereret.

Piget tam ineptis cavillationibus refellendis immorari, pudetque. Quis non putet his auditis, Anonymi illius scopum & consilium fuisse, ut non modo Dagoberti, verum etiam posteriorum omnium, saltem Merovingicæ stirpis, regum diplomata, immo etiam quarumlibet aliarum ejusdem temporis personarum chartas & donationes singulatim recenseret, & eorum pietatis in Dionysianam basilicam exempla & monumenta congereret? Atqui ab ejus consilio alienum nihil magis. Unicus quippe ejus scopus fuit, Dagoberti regis, monasterii sui conditoris magnifici, gesta, eaque præcipua commemorare. unde ipsius liber pro titulo habet, *GESTA DAGOBERTI*. Hinc ejusdem regis splendidiora, quæ quidem sibi videbantur, facta, dona ecclesiis, maxime Dionysianæ basilicæ collata, aliaque pietatis ejus exempla historico more enarrat. Quid attinebat hominem posteriorum regum similia facta recensere, quorum gesta scribenda non susceperat?

At Dionysianæ basilicæ decora omnia scribere aggressus videtur. Quasi vero monasterii sui historiam, omnibus numeris absolutam, scribere debuerit, qui *Gesta Dagoberti* pro suo captu celebrare sibi proposuit! Hoc pacto non modo Meroveadum, sed etiam Carolinorum regum diplomata omnia, quæ pro Dionysiana basilica usque ad illius Anonymi tempus, id est usque ad medium sæculum nonum, edita sunt, recensere debuisset; adeoque conficta & falsa censenda Carolini illius temporis diplomata & instrumenta, quæ reticuit, (hæc autem omnia reticuit) quando quidem ea non omissurus fuisset iste Anonymus, (sic enim aiunt) si tunc in cœnobii sui archivo recondita fuissent. At relinquamus istas nugas.

C A P U T V I.

I. *Privatorum instrumenta expensa, scilicet Chrotildis matronæ.* II. *Vandemiris optimatis.* III. *Aimoini historici & Autharii abbatis Praten-
sis atas.* IV. *Pratense monasterium sancti Germani nomine insignitum
ante ejusdem Sancti translationem.* V. *Agiradi episcopi privilegium.*

I. **A** Regiis Meroveadum archetypis venio ad privatorum ejusdem temporis hominum instrumenta, in quibus primum locum obtinet nobilis cujusdam matronæ charta, cujus specimen quinto loco à me exhibitum est. In ea agitur de con-

structione monasterii Brogariensis, in pago Stampensi facta prope Castras * opidum ab eadem matrona, quæ filiam suam Mummolam ibidem abbatissam constituit. Hæc charta quo pacto ad sancti Dionysii monasterium pertineat, non video, nec qua ratione à Dionysianis effingi potuerit, maxime post Dubletum, apud quem non reperitur. Nec forte eo usque progredietur censorum nostrorum seu licentia, seu audacia, ut id ab ipsis Dionysianis factum suspicentur, ne dicam calumnientur. Illud unum contra hanc chartam opponi potest, quod data dicatur anno sexto-decimo Chlotarii regis, cui Fredegarii continuator, Aimoinus sæculi noni (immo decimi & undecimi) scriptor, alique magno numero auctores, quatuor tantum regni annos tribuunt. Ast eum quatuordecim saltem integros annos, qui ad sex-decim cavos extendi facile possunt, ipsum regnasse, in capite sequenti demonstrabimus. Nunc apud Brogariam-castellum * (sic enim appellant ad discrimen Brogariæ-superioris) nullum puellare monasterium, sed unus superest prioratus sub titulo sancti Desiderii episcopi Lingonensis, subiectus Salmurensi sancti Florentii monasterio.

II. Altera insignis charta est Vandemiris locupletissimi optimatis, & Ercambertæ ejus conjugis, qui varias donationes faciunt ecclesiis & monasteriis urbis & diocesis Parisiacæ, in his *basilica domni Vincentii vel domni Germani, ubi vir venerabilis Audcharius abba præesse videtur*. His duo opponi possunt: unum quod basilicæ sancti Vincentii Parisiensis primus abbas fuerit Audcharius sive Autharius, uti Aimoinus auctor sæculi noni (sic quidam falso opinantur) & vulgari indices asserunt: alterum, quod hæc basilica serius dicta sit basilica domni vel sancti Germani, nimirum post factam sancti Germani corporis Pippino rege translationem.

III. Ad primum quod attinet, falsum est Aimoinum historiæ Franciæ scriptorem sæculo nono vixisse aut scripsisse, quem Hugonis & Rotberti principatu vixisse, & Floriacensem, non Pratensem monachum fuisse constat, uti Philippus Labbeus Soc. Jesu, alique invictissimis argumentis demonstrarunt. Nulla vero mentio est Audcharii seu Autharii abbatis apud sincerum Aimoinum à Chesnio editum, sed in Aimoino interpolato. quæ interpolatio non ante sæculum duodecimum facta est à quodam Pratenfi monacho, qui Aimoini Floriacensis genuinam rescribens historiam, res ad suum monasterium pertinentes subinde illi inseruit. In editis quidem indicibus abbatum Pratensium occurrit primo loco Autharius: at Gislemarus, sæculi noni monachus Pratenfis, Droctoveum primum hujus loci abbatem statuit, cui tutior fides quam vulgari illis indicibus, post trecentos amplius annos digestis: maxime cum veteres tabulæ Autharium ad finem sæculi septimi rejiciant, nimirum ad principatum Childeberti tertii, cujus nominis æquivocatione vulgatorum indicum auctores ipsum Autharium ad Childebertum primum retulerunt. Huic errori fundamentum præbuit charta Gammonis de puellari monasterio Lemaufensi, quod idem Gammo subjecit monasterio *sancti Vincentii & sanctæ Crucis Parisius civitate, ubi sanctus Germanus in corpore quiescit, & ubi Autharius abbas cum norma plurima monachorum præesse videtur*. quæ charta apud Bituricas *in conventu nobilium, in præsentia regis domni nostri Childeberti relecta, & Parisius civitate in monasterio sancti Vincentii die sexto mensis Aprilis super altare sanctæ Crucis posita fuit*, anno tertio ejusdem domni nostri Childeberti regis. Inde, ut mox dicebam, nata est æquivocatio super Childeberto rege, quem primi indicum abbatum auctores ad Childebertum primum retulerunt, sed perperam, ut patet ex ipsius chartæ contextu, cui subscripsit Turnoaldus Parisiorum episcopus, quem Childeberti tertii principatu sedisse compertum est.

Neque opponas duos fuisse ejusdem nominis Pratenfes abbates, unum Childeberti primi, alterum Childeberti tertii principatu. Unicum enim Autharium suggerunt Aimoini interpolator & veteres abbatum nostrorum indices, quem ad Childebertum tertium referendum esse domestica instrumenta probant, uti & Gislemarus, vitæ sancti Droctovei scriptor, qui nomen suum acrostichis versibus initio illius præmisit.

IV. Jam vero Pratenfe sanctæ Crucis & sancti Vincentii monasterium sæculo septimo beati Germani quoque nomine insignitum fuisse si quis neget, indubitatis argumentis facile refelli potest. Unum suppeditat prædicta Gammonis charta, ubi monasterium

rium

rium *sancti Vincentii & sanctæ Crucis, sanctique Germani* non semel appellatur, & quidem ante finem sæculi septimi, ut ex præmissa Childeberti regis anni tertii chronica nota manifestum est. Idem probatur ex authentico placito ejusdem Childeberti regis de prædicto monasterio Lemauso, in quo mentio fit *de monasthio sancti Vincentii vel domni Germani*, ubi ipse in corpore quiescit, dato anno septimo ejusdem Childeberti, Utrumque hoc instrumentum, etsi alias à me editum, in Appendice hujus Supplementi reponam ad faciendam fidem.

Si cui forte domestica hæc documenta non sufficiant, externa quoque superaddere non erit operosum. Sed in antecessum præmittendum est, Germanum Parisiorum antistitem longe ante ipsius translationem, quæ incunte Pippini principatu facta est, pro sancto habitum fuisse. Ejus rei manifestum argumentum nobis suppeditat Bertichramnus Cenomannensis episcopus, ipsius discipulus, qui statim ab ejus obitu *cellulam^a in honore sancti magistri sui, domni Germani Parisiæ civitatis insignis præsulis*, exstruxit. Unde Gregorius Turonum pontifex eundem Germanum passim *sanctum^b ac beatum* absolute appellat. Jam vero quod ad rem propius facit, scilicet Parisiacense sanctæ Crucis & sancti Vincentii monasterium eodem tempore sancti quoque Germani nomine insignitum fuisse, luculenter demonstrat prædicti Bertichramni episcopi genuinum testamentum, quo *basilicæ domni & peculiaris patrini*, ut loquitur, *sui Germani episcopi*, qui ipsum enutrierat & ad sacerdotii honorem perduxerat, donat in honore ejus sepulturæ villam Bobane in territorio Stampensi, ea conditione, ut, si corpus ejusdem beati Germani in basilicam novam, quam inclitus Chilpericus quondam rex construxerat, transferretur; villa ipsa eidem novæ basilicæ deserviret, & *abbas illustris loci illius* nomen suum in libro vitæ recitaret. En *basilica domni Germani* episcopi appellatur ea ipsa, quæ paullo inferius basilica sancti Vincentii dicitur. Quid clarius & expressius ad propositum afferri potest? Porro hoc testamentum conditum est anno XXXII. Chlotharii regis, Dagoberti senioris parentis: ac proinde non longe ab initio sæculi septimi hæc basilica sancti vel domni Germani nomine jam nuncupata erat. Denique eodem titulo afficitur, tum à beato Audoëno * in libro 1. de vita sancti Eligii, cum *basilicam sancti Germani confessoris* appellat, ubi claudum *Parisius* ad cancellos ejusdem sancti Germani Eligius erexisse ac sanavisse perhibetur: tum in libro de vita sanctæ Balthildis reginæ, scripto ab auctore æquali, qui ante finem sæculi septimi vixit. Hic enim auctor recensens basilicas, sanctorum corporibus insignes, quibus piissima regina se munificam exhibuit, memorat seniores basilicas sanctorum *domni Dionysii & domni Germani, & domni Medardi & sancti Petri, vel domni Aniani, seu sancti Martini*. ubi *domni Germani basilicæ* nomine sine dubio intelligitur Pratenfis ecclesia, quippe quæ inter Parisienses basilicas sancti Dionysii & sancti Petri, quæ modo basilica sanctæ Genovefæ dicitur, media interponitur. Ex his omnibus manifestum esse puto, quod demonstrandum susceperam, Pratense monasterium sancti Germani nomine ac titulo insignitum fuisse longe ante ipsius translationem, quæ Pippini senioris incunte principatu, ut jam dixi, id est anno DCC LIV. facta est.

Hinc nemo non videt, quam longe à vero aberrant, qui Pratensem basilicam sancti Germani nomine ante ipsius translationem decoratam fuisse negant; ideoque suspectum reddere conantur prædictum Vandemiris instrumentum, quo nullum illustrius, si integrum esset, ad suppeditandam notitiam illius temporis monasteriorum diocæsis Parisiensis, & quorundam aliorum. In eo siquidem agitur de basilica beati Germani, forte Autisiodorensis apud Parisios, cui Landbertus abbas; tum de Pratenfi basilica sancti Vincentii & sancti Germani, cui Audcharius præerat; & post quædam, quorum vocabula detrita sunt, *de domno Christovilo monasthio puellarum in Parisius, ubi Landetrudis abbatissa præesse videtur*. quod quibusdam viris doctis interpretandum videtur de xenodochio ecclesiæ Parisiensis, sancto Christophoro primitus sacro, qui *domni Christovili* nomine intelligendus non sine fundamento creditur. Postea in eodem instrumento de basilica Dionysiana, ejusque abbate Chainone fit mentio; dein de monasterio Aolini-villæ*, qui videtur esse locus prope Brogariam*-castellum haud longe à Castris * opido agri Parisiensis. Postea agitur de Portmauro monasterio, nobis

Diplom. Supplem.

G

^a *Analect. t. 3. p. 109.*

^b *Greg. Tur. l. 4. c. 14. & de gl. conf. c. 80. & c.*

* *Audoën. l. 1. vita sancti Eligii ca. 26.*

* *Olairville. Bruières le Château. Châtres.*

